

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของการศึกษา

วัตถุประสงค์ในการดำเนินคดีอาญา คือ การพิสูจน์ตรวจสอบความจริงให้ปรากฏ เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหามากที่สุด ดังนั้นในการดำเนินคดีอาญาสิ่งที่ควรกระทำจึงได้แก่ ความร่วมมือขององค์กรในกระบวนการยุติธรรมเพื่อค้นหาความจริง เริ่มตั้งแต่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเป็นพนักงานสอบสวน ถ้าเป็นการเก็บรวบรวมวัตถุพยานทางนิติวิทยาศาสตร์ พนักงานสอบสวน จะแจ้งให้กับทางเจ้าหน้าที่ตำรวจกองพิสูจน์หลักฐาน หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจกองวิเทศการเป็นผู้เข้าช่วยพนักงานสอบสวน ในการเก็บรวบรวมวัตถุพยานทางนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ประกอบสำนวนในการดำเนินคดี อัยการ และศาลที่ร่วมกันพิจารณาว่า บุคคลผู้ถูกกล่าวหา เป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ การร่วมมือในการตรวจสอบค้นหาความจริงจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง อย่างไรก็ตามในการตรวจสอบค้นหาความจริงนั้น บุคคลผู้ตกเป็นผู้ถูกกล่าวหายังคงได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์(Presumption of innocent) จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่า กระทำความผิดจริง ดังนั้นข้อควรคำนึงในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหาจึงถือว่าเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาควบคู่ไปด้วย

ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าอาชญากรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นมีความสลับซับซ้อนเพิ่มขึ้นสูงมาก ทำให้ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องใช้ความสามารถในการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อมาใช้ประกอบสำนวน ในการมีความเห็นสั่งฟ้องผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งในแนวทางการพิจารณาคดีอาญาในปัจจุบันศาลจะพิจารณารับฟังวัตถุพยานทางนิติวิทยาศาสตร์ในลักษณะที่เชื่อถือมากกว่าพยานบุคคล เนื่องจากพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เป็นพยานหลักฐานที่พิสูจน์ได้จริง ไม่สามารถที่จะแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นพยานบุคคลซึ่งในชั้นสอบสวนของพนักงานสอบสวน ให้การยืนยันว่าผู้ต้องหากระทำความผิดจริง ซึ่งคำให้การนั้นจะขึ้นอยู่กับพยานบุคคล แต่ถ้าเป็นพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในชั้นสอบสวนของพนักงานสอบสวน วัตถุพยาน เช่น รอยลายนิ้วมือแฝงหรือลายพิมพ์ DNA เป็นต้น ยืนยันว่าเป็นของผู้ต้องหาในชั้นพิจารณาคดีของศาลก็ยืนยันยืนยันว่าเป็นรอยลายนิ้วมือแฝงหรือลายพิมพ์ DNA ของจำเลย จะเห็นได้ว่าพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ถ้าเก็บรวบรวมมาอย่างถูกต้องแล้ว เมื่อนำเข้าไปประกอบอยู่ในสำนวนของการพิจารณาคดีก็จะไม่สามารถแก้ไขและเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติ

วิทยาศาสตร์ในปัจจุบันยังมีมาตรฐาน การปฏิบัติงานรองรับ สำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจกองพิสูจน์หลักฐาน หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจกองวิทยาการ ถือบปฏิบัติกันมาโดยตลอด แสดงให้เห็นว่ายังมีมาตรฐานรองรับ ตามแนวทางซึ่งนานาประเทศมีการรองรับอยู่ เช่น สหรัฐอเมริกา เป็นต้น

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อทราบถึงความสำคัญของพยานทางนิติวิทยาศาสตร์ ในกระบวนการพิจารณาคดีอาญาในประเทศ
2. เพื่อทราบถึงพยานทางนิติวิทยาศาสตร์ที่ประชาชนทั่วไปควรทราบ เมื่อพบเหตุการณ์กระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้นควรจะเป็นผู้ช่วยดูแลในการรักษาสถานที่เกิดเหตุ เพื่อให้พยานทางนิติวิทยาศาสตร์ไม่ถูกทำลายไป
3. เพื่อศึกษาถึงหลักเกณฑ์การกำหนดมาตรฐานและแนวทางการตรวจสอบรับรองความน่าเชื่อถือของผลการตรวจทางพยานทางนิติวิทยาศาสตร์
4. เพื่อศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมตรวจสอบกระบวนการได้มาซึ่งพยานทางนิติวิทยาศาสตร์ตั้งแต่การจัดเก็บ การรวบรวม การส่งตรวจพิสูจน์วิเคราะห์ การแปลผลทางวิทยาศาสตร์
5. เพื่อศึกษาถึงแนวทางแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมของไทย เพื่อให้กระบวนการพิสูจน์ข้อเท็จจริงโดยพยานทางนิติวิทยาศาสตร์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์กับพยานหลักฐานในคดีอาญานั้นจะวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคในการใช้พยานทางนิติวิทยาศาสตร์มาพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาที่เกิดขึ้นในประเทศไทยอันเนื่องมาจากการขาดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและเหมาะสม และศึกษาถึงหลักเกณฑ์แนวทางปฏิบัติตามกฎหมายของต่างประเทศซึ่งได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ ประเทศออสเตรเลีย ประเทศฝรั่งเศส และประเทศเยอรมันนี เพื่อนำมาเป็นแนวทางการสร้างมาตรการที่ทำให้การพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาโดยพยานทางนิติวิทยาศาสตร์ในประเทศไทยมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.4 วิธีการศึกษา

ศึกษาวิจัยโดยวิธีการศึกษาจากเอกสาร (Documentary research) โดยการศึกษา ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา บทความ ข่าวสาร คำบรรยายกฎหมาย ตั๋วบทกฎหมาย งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างคดีที่เกี่ยวข้องทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศ รวมทั้งข้อมูลจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อประมวลเป็นข้อเสนอแนะต่อไป

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงแนวคิดและหลักการนำพยานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญา
2. ทำให้ทราบถึงแนวทางในการกำหนดกฎเกณฑ์อันเป็นมาตรฐานและแนวทางการตรวจสอบรับรองความถูกต้องน่าเชื่อถือของผลการตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์
3. ใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อใช้ในการตรวจสอบกระบวนการตรวจพิสูจน์ในแต่ละขั้นตอนให้มีความโปร่งใสและเชื่อถือได้ในความถูกต้องแท้จริง
4. ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานในการนำเสนอและรับฟังพยานทางนิติวิทยาศาสตร์ในการพิสูจน์ความจริงในการพิจารณาคดีอาญา
5. เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม ในการสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาโดยพยานทางนิติวิทยาศาสตร์ ก่อให้เกิดการพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมอันนำมาสู่การตรวจพิสูจน์ข้อเท็จจริงเพื่อบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับของสังคม
6. ทำให้ทราบหลักเกณฑ์การพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญา ด้วยพยานทางนิติวิทยาศาสตร์ของต่างประเทศ ซึ่งได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ ประเทศออสเตรเลีย ประเทศฝรั่งเศส และประเทศเยอรมันนี